

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jany Šrédlové a soudkyň Mgr. Soni Burešové a Mgr. Lucie Králové ve věci

posuzované: **L. V.**, narozená xxx
bytem xxx
zastoupená opatrovníci pro řízení Mgr. Evou Paterovou, advokátkou
sídlem Čs. armády 828/34, 160 00 Praha 6
dále zastoupená advokátem Mgr, Vítem Brožkem
sídlem Na Kovárně 472/8, 101 00 Praha 10 - Vršovice

za účasti: **městská část Praha 6**, v sídle Úřadu městské části Praha 6
na adrese Čs. armády 601/23, 160 00 Praha 6

o omezení svéprávnosti a opatrovnictví

k odvolání posuzované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 16. prosince 2021, č. j. 38 Nc 22046/2021-73, a k odvolání posuzované proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 19. ledna 2022, č. j. 38 Nc 22046/2021-81,

takto:

- I. Usnesení soudu I. stupně ze dne 19. ledna 2022, č. j. 38 Nc 22046/2021-81, se **potvrzuje**.
- II. Rozsudek soudu I. stupně se **ve výroku I potvrzuje** ve znění: L. V., narozená xxx, se na dobu pěti let od právní moci tohoto rozsudku omezuje ve svéprávnosti tak, že nadále není způsobilá činit žádná právní jednání, vyjma jednání v běžných záležitostech každodenního života a vyjma nakládání s finančními prostředky do výše 1 000 Kč měsíčně, a uzavírat

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

smlouvy a činit právní jednání, kterými by se zavazovala k plnění přesahujícímu tuto částku, a dále tak, že není způsobilá volit a být volena.

- III. Rozsudek soudu I. stupně se **ve výroku II mění** tak, že opatrovníkem L. V., narozené xxx, se jmenuje Městská část Praha 6, IČO 000 63 703, sídlem Čs. armády 601/23, Praha 6. Opatrovník je povinen opatrovance zastupovat v právních jednáních v rozsahu v rozsahu omezení svéprávnosti opatrovance, zastupovat jej před soudy a jinými státními orgány, spravovat jeho záležitosti a majetek, vyjma jednání v běžných záležitostech každodenního života a nakládání s majetkem do částky 1 000 Kč měsíčně. Při výkonu opatrovnické funkce je opatrovník povinen řádně vykonávat své povinnosti a dbát pokynů soudu. Opatrovník je povinen vždy jednou za rok soudu podat písemnou zprávu o majetku opatrovance a o tom, jak je o něj pečováno.
- IV. Státu se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
- V. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

- Napadeným rozsudkem** soud I. stupně omezil posuzovanou ve svéprávnosti na dobu pěti let od právní moci rozsudku tak, že nadále není způsobilá činit žádná právní jednání, vyjma jednání v běžných záležitostech každodenního života a vyjma nakládání s finančními prostředky do výše 1 000 Kč měsíčně a uzavírání smluv a činění právních jednání, kterými by se zavazovala k plnění přesahujícímu tuto částku a dále tak, že není způsobilá volit a být volena [výrok I]. Dále jmenoval opatrovníkem posuzované městskou část Praha 6, sídlem Čs. armády 601/23, Praha 6 [výrok II], přiznal opatrovnici pro řízení Mgr. Evě Paterové, advokátce, odměnu za zastupování ve výši 2 662 Kč [výrok III], rozhodl, že se státu nepřiznává náhrada nákladů řízení [výrok IV] a že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení [výrok V].
- Takto rozhodl soud I. stupně ve společném řízení o svéprávnosti a opatrovnictví posuzované, zahájeném z moci úřední usnesením ze dne 16. 9. 2021, č. j. 38 Nc 22046/2021-6, a to k podnětu Společenství vlastníků pro dům Evropská 617až 620. Podnět byl odůvodněn tím, že posuzovaná s ohledem na svůj zhoršený zdravotní stav zcela zjevně není schopna vyřizovat své záležitosti a pečovat o svůj majetek, zejména jde-li o byt, ve kterém žije i se svým ve svéprávnosti omezeným synem, jehož je opatrovnici. V březnu 2020 posuzovaná veškerý svůj nemovitý majetek (tj. předmětný byt a nemovitosti v katastrálním území Xxx) za podezřelých okolností převedla na třetí osobu, tento převod byl následně posuzovanou zpochybněn a věcí se zabývala Policie ČR pro podezření ze spáchání trestného činu podvodu. Byt nakonec posuzovaná získala v květnu 2021 zpět. Jak ale oznamovatel zjistil, nemovitosti ve vlastnictví posuzované v katastrálním území Xxx byly v září 2021 opět zatíženy zástavním právem, k čemuž posuzovaná uvedla, že asi byla v nějaké bance, kde něco podepsala, ale neví co. Z uvedených skutečností vyplývá, že zájmy posuzované mohou být opět bezprostředně ohroženy cizími osobami. Usnesením ze dne 12. 11. 2021, č. j. 38 Nc 22046/2021 – 44, soud I. stupně přibral do řízení jako v úvahu případajícího opatrovníka městskou část Praha 6.
- Soud I. stupně provedeným dokazováním (zejména zhlédnutím posuzované rozhodující soudkyní a pohovorem s posuzovanou, znaleckým posudkem v oboru zdravotnictví, psychiatrie a klinická psychologie, a výslechem zástupce znaleckého ústavu při jednání a obsahem spisů soudu I. stupně sp. zn. 0 P 311/2011 a sp. zn. 18 C 170/2020) zjistil, že posuzovaná žije ve společné domácnosti se svým těžce zdravotně postiženým synem v bytě xxx, který má ve svém vlastnictví. Jiné příbuzné,

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

se kterými by byla v kontaktu, nemá. Dosud je posuzovaná opatrovníci svého syna, který byl omezený ve svéprávnosti. Návrh na změnu opatrovníka byl zamítnut mj. z důvodu, že nově navrhovaný potenciální opatrovník J. L. byl vzhledem ke své aktivní roli při minimálně pochybném převodu nemovitostí posuzované v roce 2020 shledán nedůvěryhodným. J. L. do domácnosti posuzované dochází i nadále. Oproti roku 2020 se stav domácnosti i posuzované rapidně zhoršil. Jediným příjmem posuzované je starobní důchod ve výši cca 19 000 Kč měsíčně, dávky žádné nepobírá. Vyjma bytu na Xxx je posuzovaná vlastníkem rekreační chalupy se zahradou v katastrálním území Xxx, obec xxx. Tyto nemovitosti posuzovaná dne 23. 3. 2020 fakticky bezúplatně převedla právě za aktivní účasti J. L. na jeho strýce J. V.. S ohledem na okolnosti daného převodu bylo následně proti J. L. a jeho strýci vedeno trestní stíhání, které dne 1. 3. 2021 vyústilo v návrh na obžalobu obou výše jmenovaných pro zločin podvodu se způsobenou škodou ve výši 8 577 000 Kč. Předmětné nemovitosti posuzovaná následně získala zpět.

4. U posuzované je přítomna trvalá duševní porucha ve formě plně se rozvíjející demence smíšeného typu (xxx). Onemocnění je ve středním stádiu rozvoje (posuzovaná kognitivně selhává již od roku 2018), vyléčit jej nelze a prognóza budoucího vývoje je zcela nepříznivá, když během nejvýše několika let u posuzované dojde k úplné ztrátě paměti, myšlení a dalších poznávacích funkcí. U posuzované došlo k typickému poškození veškerých složek paměti (tj. krátkodobé, dlouhodobé, osobní, nejvíce je postižena novopaměť), k narušení schopnosti zacílit, distribuovat a udržet pozornost a ke zpomalení psychomotorického tempa. Narušen je i úsudek a kvalita a výkon myšlení, narušeno je rozhodování, posuzovaná nemá náhled na problém, patrná je bezradnost, ztráta iniciativy. Původní osobnost posuzované je změněna, došlo k poruše soudnosti, oploštění afektivity a emotivity, snížení tolerance k frustraci. Přítomna je paranoidita, ale také nepřiměřená naivní důvěřivost vůči některým osobám v okolí posuzované, jejichž motivace posuzovaná není schopna adekvátně posoudit. Je výrazně ovlivnitelná okolím, přičemž následky (zejména ty vzdálenější) svého jednání nedohlíží. Pod vlivem okolní autority může posuzovaná snadno jednat proti svým zájmům. Posuzovaná není schopna vykonávat ani běžné aktivity, jakými jsou např. nakupování, i v základních potřebách (zajištění stravy, hydratace, hygieny a bezpečí) je odkázána na pomoc a dohled jiné osoby. Posuzovaná je schopna toliko samostatného nakládání s finančními prostředky charakteru drobných výdajů (tj. drobné kapesné do výše několika set korun měsíčně). Posuzovaná není již schopna spravovat své jmění vč. pořízování závěti, není schopna porozumět důsledkům uzavření jakékoli smlouvy, není schopna obstarávat si své záležitosti, podávat žádosti, vyřizovat doklady apod., není schopna rozhodovat o své léčbě, hospitalizaci a medikaci, není schopna chápat smysl řízení a porozumět vydanému rozhodnutí, není schopna být volena ani volit.
5. Jde-li o omezení svéprávnosti posuzované, odkázal soud I. stupně po právní stránce na § 55 odst. 1 a 2, § 56 odst. 1, § 57 odst. 1 a § 59 odst. 1 o. z.
6. Uzavřel, že omezení svéprávnosti posuzované je s ohledem na její zdravotní a psychický stav zcela namístě a v jejím zájmu. Posuzovaná je v důsledku nezpochybnitelné přítomnosti trvalého, progradujícího a neléčitelného psychického postižení limitována ve všech aspektech života, přičemž orientace posuzované v životních situacích, odhad a schopnost domyslet důsledky vlastního jednání téměř absentují. Posuzovaná již není schopna samostatně právně jednat, aniž by se tím zároveň nevystavila nadměrnému a zcela reálnému riziku vzniku újmy. Tato újma může konkrétně spočívat např. ve ztrátě majetku v důsledku neuváženého podpisu předložených písemností, zejména smluv vztahujících se k nakládání s nemovitostmi. Obdobné riziko přitom posuzované hrozí i tím, že není schopna rozeznat a aktivně jednat v těch situacích, kde by v jejím vlastním zájmu jednáno být mělo. Je proto nezbytné, aby za posuzovanou ve vymezeném rozsahu jednal její opatrovník za současného dohledu opatrovníckého soudu. Rozsah omezení svéprávnosti soud I. stupně stanovil v intencích vypracovaného znaleckého posudku tak, aby posuzované zůstala zachována určitá možnost samostatně hospodařit, avšak za současného zajištění jejich základních potřeb. Dobu omezení svéprávnosti určil soud I. stupně v nejdelším možném trvání 5 let, neboť stav posuzované je trvalý, neléčitelný a jeho změnu k lepšímu reálně očekávat nelze. S

ohledem na závažnost postižení posuzované a s ohledem na její rodinné poměry, soud I. stupně mírnější opatření nezvažoval.

7. O jmenování opatrovníka rozhodl soud I. stupně dle § 62 a dle § 471 odst. 2 a 3 o. z.
8. Soud I. stupně jmenoval opatrovníkem posuzované ve shodě s místem jejího trvalého i faktického bydliště městskou část Praha 6 jako opatrovníka veřejného, neboť jinou pro tuto funkci vhodnou osobu soud nenalezl. Posuzovanou zmiňovaný J. L. nebyl vzat v potaz s ohledem na skutečnost, že se aktivně podílel na bezplatném převodu nemovitostí ve vlastnictví posuzované na jeho strýce. Jinou osobu posuzovaná jako svého možného opatrovníka neoznačila.
9. Odměnu opatrovníci přiznal soud I. stupně podle vyhl. č. 177/1996 Sb.
10. O nákladech vzniklých v řízení státu (vyplacené znalečné) rozhodl soud I. stupně dle § 43 odst. 1 a 2 z. ř. s.
11. Výrok o náhradě nákladů řízení mezi účastníky odůvodnil soud I. stupně odkazem na § 23 z. ř. s.
12. **Napadeným usnesením** soud I. stupně jmenoval posuzované městskou část Praha 6 opatrovníkem pro správu jmění zahrnující zejména oprávnění, přijímat důchodové, sociální a jiné státní dávky, spravovat finanční prostředky na bankovních účtech posuzované a v hotovosti, vyřizovat záležitosti spojené s užíváním nemovitých věcí posuzovaného (tj. především platby za dodávky elektřiny a plynu, pojištění atd.) a přijímat korespondenci, a to do pravomocného skončení řízení o svéprávnost a opatrovnictví posuzované.
13. Soud I. stupně při zhlédnutí posuzované v místě jejího bydliště zjistil, že posuzovaná není schopna vykonávat ani běžné aktivity, jakými jsou např. nakupování, zajištění stravy, hydratace, hygiena. Posuzovaná i její syn byli velmi pohublí a celá domácnost byla zanedbaná. Nikde nebylo nalezeno žádné jídlo. Současně bylo zjištěno, že posuzovaná disponuje v jedné ze svých peněženek finanční částkou ve výši 14 000 Kč (7 x 2 000 Kč) a dále obdobným obnosem v další peněženke. Ze zprávy městské části Praha 6, Úřadu městské části, odboru sociálních věcí, Oddělení sociální péče a prevence ze dne 29. 12. 2021 soud I. stupně zjistil, že u posuzované byly nalezeny na obstarání nákupu poslední 2 000 Kč a pečovatelská služba od následujícího týdne nebude mít již finanční prostředky na nákupy. J. L. má údajně debetní kartu posuzované a disponuje občanským průkazem nejenom posuzované, ale i jejího nesvéprávného syna M. V.. Na sjednanou schůzku se sociální pracovníci se J. L. nedostavil, pouze v bytě posuzované zanechal finanční částku ve výši 4 000 Kč. Sociální pracovníce dále zjistily, že posuzovaná byla pod vlivem alkoholu, v bytě bylo 8 prázdných lahví od vína. Bylo dohodnuto, že v pondělí 27. 12. 2021 nechá J. L. u posuzované v bytě hotovost ve výši 6 000 Kč. V rámci sociálního šetření dne 28. 12. 2021 však žádná hotovost v bytě nebyla. Následně J. L. telefonicky tvrdil, že finanční hotovost v bytě zanechal a že vše prověří a bude správní orgán informovat, k čemuž nedošlo.
14. Ze spisu Obvodního soudu pro Prahu 6 sp. zn. 0 P 311/2019 soud I. stupně zjistil, že rozsudkem ze dne 31. května 2021, č. j. 0 P 311/2019 -136, byl pravomocně zamítnut návrh posuzované, která dosud vykonává funkci opatrovnice svému nesvéprávnému synovi M. V., na změnu opatrovníka, v němž jako případného nového opatrovníka označila J. L., narozeného xxx, který se svým jmenováním do funkce opatrovníka souhlasil. J. L. pravidelně dochází do domácnosti posuzované, které již několik let pomáhá s péčí o syna. Původně tak činil jako zaměstnanec domácí péče Home Care, v této činnosti následně pokračoval jako soukromý asistent. Posuzovaná i její syn si jej oblíbili a důvěřovali mu natolik, že posuzovaná de facto výměnou za to, že bude o syna po její smrti postaráno, dne 23. 3. 2020 převedla za aktivní účasti J. L. na jeho strýce veškeré své nemovité věci, a to byt na Xxx, ve kterém se synem bydlí, a chalupu v Xxx. V této věci bylo proti J. L. a jeho strýci J. V. vedeno trestní stíhání, které dne 1. 3. 2021 vyústilo v podání návrhu na obžalobu pro zločin podvodu se způsobenou škodou ve výši 8 577 000 Kč. Poté došlo na základě mimosoudní dohody k navrácení nemovitých věcí opatrovníci.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

15. Jde-li o právní stránku věci, dospěl soud I. stupně s odkazem na § 58 o. z. k závěru, že je namístě a v zájmu posuzované, aby jí byl jmenován opatrovník pro správu jejího jmění v nezbytném rozsahu bezodkladně, tedy již v průběhu řízení o svéprávnost a opatrovnictví. Posuzovaná v současné době není schopna v důsledku přítomnosti trvalé duševní poruchy ve formě plně se rozvíjející demence smíšeného typu vyřizovat jakékoli záležitosti, zejména záležitosti týkající se nakládání s finančními prostředky. Posuzované hrozí závažná újma, neboť nemá zajištěny ani základní potřeby. Navíc hrozí reálné nebezpečí, že by s těmito finančními prostředky mohly nakládat třetí osoby. Soud proto jmenoval (zatímním) opatrovníkem pro správu jmění posuzované městskou část Praha 6, která je již nepravomocně jmenována stálým opatrovníkem posuzované, přičemž rozsah jeho oprávnění vymezil v souladu s okruhem běžných záležitostí, jež je třeba bezodkladně a pravidelně řešit. Připomenul, že tato úprava opatrovnictví posuzované je pouze dočasná, a to do doby pravomocného skončení řízení o svéprávnost a opatrovnictví. Závěrem uvedl, že opatrovníkovi náleží běžná správa jmění. Nejedná-li se o běžnou záležitost, vyžaduje se k naložení se jměním zastoupeného schválení soudu.
16. **Proti výrokům I a II rozsudku brojila** včasným a přípustným **odvoláním posuzovaná**, zastoupená svým právním zástupcem na základě procesní plné moci. Odvolání podáním z 14. 2. 2022 doplňovala. Vytýkala soudu I. stupně, že své rozhodnutí o omezení svéprávnosti opřel de facto toliko o znalecký posudek Ústřední vojenské nemocnice, na základě kterého zjistil, že u posuzované je přítomna trvalá duševní porucha ve formě plně se rozvíjející demence smíšeného typu. Posuzovaná však se závěry tohoto znaleckého posudku nesouhlasila. Spolu s odvoláním doložila znalecký posudek vypracovaný dne 6. 2. 2022 znalcem MUDr. Petrem Ročkem. Dle závěrů tohoto znaleckého posudku trpí posuzovaná depresí a incipientním syndromem lehké demence. Deprese je kompenzovatelná a u demence lze očekávat určitou progresi. Obě diagnózy ovlivňují mírně rozpoznávací schopnosti posuzované, neomezují však její schopnost rozhodovat se a projevovat přání. Posuzované právním jednáním nehrozí závažná újma. Posuzovaná je schopna samostatně nakládat s finančními prostředky, může spravovat své jmění. V současné době není důvodů omezovat posuzovanou ve způsobilosti k právním úkonům. Soud I. stupně dle posuzované masivně a zcela zbytečně omezil její svéprávnost. Nekriticky převzal závěry znaleckého posudku Ústřední vojenské nemocnice, aniž se jimi blíže zabýval. Soud I. stupně se hlouběji nezabýval ani tím, zda by u posuzované nepostačovala mírnější a méně omezující opatření, např. schválení smlouvy o nápomoci. Poukazovala na zřejmé nesprávnosti ve výroku I napadeného rozsudku. Posuzovaná dále vytýkala soudu I. stupně, že nerespektoval její přání, aby jí byl opatrovníkem ustanoven J. L., kterého v protokolu o zhlédnutí ze dne 30. 11. 2021 výslovně uvedla. V tomto protokolu se pak uvádí, že si posuzovaná nakupuje, vaří, zvládá hygienu, rozpozná bankovky. Trestní stíhání proti J. L. bylo zastaveno usnesením státní zástupkyně Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 11. 5. 2021. Posuzovaná navrhovala, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výrocih I a II zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.
17. **Opatrovnice**, ustanovená posuzované pro řízení, **ve vyjádření k odvolání** uvedla, že osobně viděla, v jakém stavu byla posuzovaná při zhlédnutí dne 30. 11. 2021. Posuzovaná byla velmi zanedbaná. V bytě byl neskutečný nepořádek, špína a zápach. Byt dlouhodobě nebyl větrán, do kobereců byly zašlapané psí výkaly. Zjevně nepoužívaná vana byla plná špinavého prádla. Kuchyně byla ve stavu nepoužitelném k přípravě jídla. Lednička byla zcela prázdná. Po bytě byly prázdné konzervy, pes V. se pokoušel najít potravu v odpadcích. V kuchyni bylo vyjma nepořádku a zaschlých zbytků jídla i množství prázdných lahví od vína. Posuzovaná, její syn i pes byli zřetelně pohublí, podvyživení. Posuzovaná sdělovala, že má přece nakoupeno. Boty však byly pod vrstvou prachu. Posuzovaná mluvila nesouvisle, zmatečně, protičečila si. Osoba J. L. je zcela nevhodná pro správu jmění posuzované. Byl dokonce stíhán pro trestnou činnost v souvislosti s posuzovanou. Převod vlastnického práva k nemovitostem posuzované na jeho strýce byl zrušen až za součinnosti policie, a to na základě oznámení SVJ. Proti J. L. je vedena řada exekucí, proto využil k pokusu o převod nemovitostí svého strýce J. V.. Byť bylo trestní stíhání zastaveno, z odůvodnění státní

zástupkyně se podává velký vliv J. L. na posuzovanou. Posuzovaná ani její syn nevycházejí z bytu, nenakupují, přesto jsou bez peněz, v zuboženém stavu a odvolávají se na „péči“ J. L.. Soud I. stupně správně jmenoval opatrovníkem posuzované městskou část Praha 6, která dohlédne na řádné zabezpečení životních potřeb a majetku posuzované a jejího syna. Se závěry znalce MUDr. Ročka opatrovnice nesouhlasí, ztotožňuje se se závěry Ústřední vojenské nemocnice. Opatrovnice navrhovala, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrdil.

18. **Opatrovník městská část Praha 6 k odvolání posuzované uvedl**, že jeho pracovníci posuzovanou v jejím bydlíšti 14. 1. 2022 a 11. 2. 2022 navštívili. V bytě nebylo žádné jídlo, doslova ani kus chleba. Syn posuzované si stěžoval, že má hlad, jevil se pohublý. Posuzovaná uvedla, že byla nakupovat. Při dotazu na peníze posuzovaná ukazovala roušku nebo obálku s dopisem. Na otázku, zda jim J. L. donesl jídlo, odpověděli, že nikoliv. Posuzovaná neměla kontakt s realitou. Její syn se místem a časem orientuje lépe. Při druhé návštěvě došlo k odchytu a odvozu psa V. do útulku. Pes byl velmi zanedbaný. Sociální anamnéza MUDr. Ročka je v rozporu se skutečností, kterou veřejný opatrovník při návštěvě V. poznal. Ve znaleckém posudku MUDr. Ročka není uvedeno místo vyšetření, posuzovaná za znalce patrně přijela na Moravu. Dle textu znaleckého posudku probíhalo vyšetření za účasti 3. osoby (patrně J. L.), která ovlivňovala výpověď posuzované. K odvolání byly doloženy záznamy Pečovatelské služby Prahy 6 z období prosinec 2021 až únor 2022.
19. **Proti usnesení soudu I. stupně podala posuzovaná**, zastoupená svým právním zástupcem na základě procesní plné moc, včasné a přípustné **odvolání**, které podáním z 22. 2. 2022 doplňovala. Posuzovaná vytýkala soudu I. stupně, že svůj závěr založil toliko na zjištěních učiněných ze zhlédnutí posuzované dne 30. 11. 2021 a ze zprávy Úřadu městské části Praha 6, odboru sociálních věcí ze dne 29. 12. 2021. Posuzovaná s jmenováním opatrovníka pro správu jmění nesouhlasila, dokládala znalecký posudek znalce MUDr. Petra Ročka, dle jehož závěrů je schopna samostatně nakládat s finančními prostředky, může spravovat své jmění. Posuzované proto nebylo třeba jmenovat opatrovníka pro správu jmění. Soud I. stupně poukazem na trestní stíhání diskvalifikoval osobu J. L., aniž zohlednil, že trestní stíhání bylo státní zástupkyní zastaveno. Posuzovaná navrhovala, aby odvolací soud napadené usnesení soudu I. stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
20. **Opatrovník pro správu jmění městská část Praha 6** ve vyjádření k odvolání odkázal na obsah svého vyjádření k odvolání posuzované, podanému proti rozsudku.
21. **Opatrovnice**, ustanovená posuzované pro řízení, **ve vyjádření k odvolání** uvedla, že při zhlédnutí 30. 11. 2021 posuzovaná vůbec nevěděla, v jaké výši pobírá důchod, kdy ho dostává, kdy a kolik platí v souvislosti s bydlením. Nebyla schopna sečíst peníze v peněžence. Uvedla, že peníze dává xxx, který jim nakupuje. V bytě však nebylo vůbec nic k jídlu. Posuzovanou v místě jejího bydlíště opakovaně viděli pracovníci sociálního odboru městské části Praha 6, na jejich zprávy z prosince 2021 a z ledna a února 2022 opatrovnice odkazovala. Posuzovanou viděla soudkyně JUDr. Pavlovská dne 16. 2. 2022 při zhlédnutí jejího syna M. V.. V bytě nebyly vůbec žádné peníze; posuzovaná nevěděla, kdy a v jaké výši bere důchod a kdy a v jaké výši bere důchod její syn. Závěry znaleckého posudku znalce MUDr. Ročka neodpovídají realitě a jsou v rozporu s ostatními v řízení provedenými důkazy, nejenom se znaleckým posudkem Ústřední vojenské nemocnice. Osoba J. L. je zcela nevhodná pro správu jmění posuzované. J. L. byl stíhán pro trestnou činnost v souvislosti s posuzovanou. Převod vlastnického práva k nemovitostem posuzované na jeho strýce byl zrušen za součinnosti policie na základě oznámení SVJ. Proti J. L. je vedena řada exekucí, proto využil k pokusu o převod nemovitostí svého strýce J. V.. Neřešil přitom ani jen právo doživotního bydlení pro posuzovanou a jejího syna. Trestní stíhání sice bylo zastaveno, z odůvodnění státní zástupkyně se však podává velký vliv J. L. na posuzovanou. Díky jmenování městské části Praha 6 opatrovníkem posuzované se již začínají hromadit důkazy odkrývající nesrovnalosti s hospodařením s financemi posuzované a jejího syna. Osoba J. L. je Policií ČR v současné době

opět prošetřována, a to v souvislosti s posuzovanou a jejím synem. Opatrovnice navrhovala, aby odvolací soud napadené usnesení potvrdil.

22. **Odvolací soud přezkoumal** z podnětu podaných odvolání rozsudek v napadeném rozsahu i usnesení, a to včetně řízení, které jejich vydání předcházelo [§ 212, § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř.], a v souladu s § 213 odst. 2 a 4 o. s. ř. zopakoval a doplnil dokazování.
23. Ze znaleckého posudku ze dne 8. 11. 2021, č. 247/2021, vypracovaného znaleckým ústavem Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha, kvalifikovaným pro znaleckou činnost v oboru zdravotnictví, specializace psychiatrie a klinická psychologie, odvolací soud zjistil, že znalecký ústav měl k dispozici vyjma výsledků vlastního vyšetření posuzované i spisový materiál soudu I. stupně, zdravotní dokumentaci posuzované, a to včetně zpráv Ústřední vojenské nemocnice, Stanice neurologická JIP, kde byla v srpnu 2018 posuzovaná hospitalizována a kde jí bylo provedeno CT mozku, které prokazuje atrofii mozku. Psychiatrické vyšetření bylo provedeno v místě bydliště posuzované. Byl popsán byt posuzované – špinavý, zanedbaný, zapáchající, všude psí exkrementy. Otřesná hygienická situace hrozí infekcí. U posuzované je přítomna plně se rozvíjející demence ve středním stadiu rozvoje. Jedná se o demenci smíšeného typu (xxx). Léčbou lze toliko zpomalovat rozvoj onemocnění, nikoliv léčit chorobu jako takovou. Prognóza je zcela nepříznivá. Rozvoj demence bude pokračovat a během nejvýše několika let postupně dojde k úplné ztrátě paměti, myšlení, orientace a dalších poznávacích funkcí. Posuzovaná má poškozeny všechny složky paměti. Narušen je i úsudek, kvalita a výkon myšlení – posuzovaná nemá náhled na problém, má narušeno rozhodování. Je odkázána na pomoc v základních otázkách, jako je strava, hydratace, hygiena, bezpečí. Z psychiatrického hlediska není nyní již (a nikdy nebude) schopna hodnotnějších právních úkonů, mimo základní úkony všedního dne (vyjádření přání apod.). Posuzovaná hrozí jejím právním jednáním závažná újma, není schopna spravovat své jmění. Posuzovaná je schopna nakládat samostatně s finančními prostředky charakteru kapesného do výše stovek Kč měsíčně. Posuzovaná již není schopna porozumět důsledkům uzavření kupní, darovací či jiné smlouvy. Není schopna rozpoznat potřebu uzavření smlouvy o poskytování sociálních služeb. Není schopna vyřídít na úradech dávky státní sociální podpory, doklady apod. Posuzovaná není schopna činit právní jednání vážící se ke zdravotnímu stavu včetně souhlasu s medikací a hospitalizací. Není schopna porozumět smyslu a důsledku voleb, včetně možnosti volit a být volena. Posuzovaná není schopna pochopit smysl řízení a vydaného rozhodnutí.
24. Ze znaleckého posudku ze dne 6. 2. 2022, č. j. 729/2022, vypracovaného MUDr. Petrem Ročkem, znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, odvolací soud zjistil, že se posuzovaná spolu s přítelem, synem a pánem, který řídil vůz, dostavila za účelem vyšetření ke znalci. Přítel posuzované je zdravotní bratr, který jí pomáhá s nákupy, korespondencí apod. Tento přítel byl přítomen u vyšetření posuzované. Odvolací soud dále zjistil, že osoba přítomná u vyšetření zasahovala do odpovědí posuzované, což zřetelně vyplývá z formulace: „Toto rozhodnutí jsme udělali společně s paní V. a sociální službou z důvodu udržení vlastního pořádku.“, uvedené v rámci sociální anamnézy na strany 3 posudku. Jde-li o podklady ke znaleckému zkoumání, znalec uvedl: „bez podkladů“. Znalec vycházel toliko z vlastního vyšetření posuzované. Na položené otázky posuzovaná dle textu znaleckého posudku odpovídala, že ví, kolik stojí jízdenka z Prahy do Pardubic, jaká je cena chleba a másla, dovede si spočítat důchod a rozdělit ho na různé věci. Znalec uvedl, že posuzovaná je schopna poznat, kolik je hodin, vyjmenuje sousední státy. Znalec stanovil posuzované diagnózu: lehká demence vaskulárního typu a deprese. Hodnotil mimo jiné pokles paměti a dalších kognitivních funkcí. Deprese je dle závěrů znalce kompenzovatelná, u demence lze očekávat určitou progresi. Diagnózy dle znalce ovlivňují mírně rozpoznávací schopnosti, neomezují schopnost rozhodovat se a projevit přání. Znalec uvedl, že posuzované nehrozí právním jednáním závažná újma, že je schopna samostatně nakládat s finančními prostředky, že může spravovat své jmění a že je schopna pořídit závěť. Diagnóza neomezuje dle znalce schopnost posuzované právně jednat v běžných záležitostech každodenního života a pečovat o sebe. Posuzovaná je schopna porozumět důsledkům uzavření „smlouvy o výkladu“. Znalec uvedl, že

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

posuzovaná je schopna obstarávat své záležitosti na úřadech, je schopna rozhodovat o zásahu do své duševní a tělesné integrity, dále je schopna porozumět smyslu, účelu a důsledku voleb, je schopna účasti na soudním řízení. V současné době není dle znalce důvodů omezit nebo zbavit posuzovanou způsobilosti k právním úkonům.

25. Z doplňující zprávy Úřadu městské části Praha 6, odboru sociálních věcí ze dne 29. 12. 2021 odvolací soud zjistil, že dne 16. 12. 2021 byli informováni koordinátorkou Pečovatelské služby Prahy 6, že u posuzované byly zajištěny na obstarání nákupů poslední 2 000 Kč. Debetní kartu a občanský průkaz posuzované má mít k dispozici J. L., který po telefonické žádosti zanechal v bytě posuzované 4 000 Kč na nákupy. V bytě byly prázdné láhve od vína. Posuzovaná pila před pracovníci služby přímo z lahve. Posuzovaná i její syn jsou velmi vyhublí, kontaktovaná praktická lékařka odmítla návštěvu u posuzované v bytě s tím, že jde o sociální situaci. J. L. nesouhlasil s umístěním posuzované a jejího syna na lůžku následné péče. Při osobním jednání J. L. sociální pracovníci přislíbil, že s posuzovanou navštíví praktickou lékařku. Alkohol posuzované nosí, neboť nemůže její žádosti odmítnout. Přislíbil zajištění zvýšené péče, a že zanechá v bytě posuzované 6 000 Kč. Žádná hotovost však v bytě nebyla, ale byla patrná snaha byt uklidit a posuzovaná a její syn měli uvařenu teplou stravu. Peníze do data podání zprávy poskytnuty nebyly.
26. Ze záznamů Pečovatelské služby Prahy 6 za období od 1. 12. 2021 do 11. 2. 2022 odvolací soud zjistil, že 1. 12. 2021 byla kontaktována sociální pracovníci Úřadu městské části Praha 6. Téhož dne navštívili posuzovanou. Domácnost byla v tristním stavu. Posuzovaná a její syn byli velmi podvyživení, špinaví, dehydratovaní. V domácnosti byl podvyživený pes, kterého nikdo nevenčí. V celém bytě jsou zašlapané výkaly do kobereců. V bytě nebylo žádné jídlo, jen alkohol ve sklenici. V bytě nebylo ani žrádlo pro psa. Posuzovaná a její syn se orientují jen v rámci bytu, nejsou orientovaní časově ani osobou. Pečovatelská služba požádala o peníze na nákup, posuzovaná vytahovala obálky s penězi. Nebyla schopna odhadnout, kolik peněz má dát, dávala 8 000 Kč. Rodině bylo nakoupeno, zbytek peněz vrácen. Dne 3. 12. 2021 navštívila Pečovatelská služba Prahy 6 posuzovanou za účelem uzavření smlouvy o poskytování péče na dobu určitou, a to do právní moci rozsudku. Služby dle předchozí smlouvy z roku 2019 nebyly využívány, posuzovaná dlužila, proto byla smlouva ukončena. Dne 9. 12. 2021 byl sepsán seznam, co koupit. Posuzovaná poskytla na nákup peníze. Posuzovanou a jejího syna navštěvuje 2x denně domácí zdravotní péče. Při návštěvě dne 16. 12. 2021 byt silně zapáchal, nevenčený pes se několikrát pomočil. Lednice byla úplně prázdná, požádali posuzovanou o peníze, místo toho nosila složenky. Dala peníze panu L., který slíbil nakoupit. V bytě žádné peníze nebyly. Na dně komody se podařilo nalézt 2 000 Kč. Dne 17. 12. 2021 byl proveden velký nákup pro posuzovanou a jejího syna, který zaplatila pracovníce Pečovatelské služby Prahy 6 ze svého. J. L. 28. 12. 2021 telefonicky přislíbil, že v bytě posuzované nechá hotovost 6 000 Kč. Peníze v bytě nebyly. Do 10. 1. 2022 se J. L. s penězi nedostavil. Dne 14. 1. 2022 předal 4 000 Kč na nákupy. Dne 9. 2. 2022 byl SMS zprávami vyzýván, aby předal hotovost na nákupy, nereagoval. Dne 11. 2. 2022 bylo domluveno, že opatrovník pro správu jmění posuzované, jmenovaný do právní moci napadeného rozsudku, bude platit každodenní teplé jídlo. Zaměstnanci služby zaplatí ze svého nádobu na polévku. Obědy jsou vakuovány, krabičky předávány osobně.
27. Ze zprávy Úřadu městské části Praha 6, odboru sociálních věcí z 19. 1. 2022, podané ve věci opatrovnictví M. V., vedené pod sp. zn. 0 P 311/2019, odvolací soud zjistil, že dne 14. 1. 2022 bylo v bytě posuzované a jejího syna provedeno místní šetření. Byt vykazuje známky dlouhodobě zanedbané domácnosti, je přetopený, špinavý, zapáchá. V kuchyni nebylo jídlo, jen hromady špinavého nádobí. Posuzovaná sdělila, že jí J. L. vypomáhá s nákupy. Pan L. byl telefonicky upozorněn, že v bytě nejsou žádné potraviny ani peníze. Na žádost o peníze podala posuzovaná nejprve roušku, poté dávkovač na léky. Již dne 22. 12. 2022 bylo s J. L. při osobní schůzce domluveno, že zajistí finanční prostředky na nákupy pro Pečovatelskou službu Prahy 6, že zajistí převoz psa do útulku, že zajistí zlepšení stavu domácnosti a péče o posuzovanou a jejího syna. Při šetření 28. 12. 2021 bylo znát zlepšení, v bytě byl proveden menší úklid, v lednici byly nějaké

potraviny, peníze pro pečovatelskou službu však opět nebyly k dispozici. Pes je stále v bytě. J. L. je nespolehlivý, je třeba ho opakovaně kontaktovat, nedodrží termíny.

28. Z žádosti soudkyně Obvodního soudu pro Prahu 6 JUDr. Lenky Pavlovské, PhD. z 24. 1. 2022, o prošetření osoby J. L., označené sp. zn. 0 P 311/2019, odvolací soud zjistil, že v opatrovnickém řízení opatrovance M. V., který je pro trvalou duševní poruchu ve formě středně těžké mentální retardace omezen ve svéprávnosti a jehož opatrovníkem je posuzovaná, byl pravomocně zamítnut návrh posuzované na změnu opatrovníka jejího syna. Posuzovaná navrhovala J. L.. S ohledem na probíhající trestní řízení bylo shledáno, že se jedná o osobu nedůvěryhodnou. J. L., kterému posuzovaná a její syn důvěřují, disponuje patrně jejich jedinými finančními prostředky a vyvstává obava, aby opakovaně nedošlo ke zneužití. Trestní oznámení bylo předáno Policii ČR, OŘ policie Praha 1, místnímu oddělení Dejvice.
29. Z protokolu o zhlédnutí posuzovaného M. V. dne 16. 2. 2022 v opatrovnické věci, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 0 P 311/2019, odvolací soud zjistil, že osobní doklady M. V. nebyly předloženy ani nalezeny. Přítomna byla posuzovaná. V bytě nebyly nalezeny žádné peníze, posuzovaná neví, v který den dostává důchod a v jaké výši dostává důchod. Neví, jaký důchod má její syn. Zhlédnutí provedla soudkyně JUDr. Pavlovská, PhD. Z písemného vyjádření soudního vykonavatele L. M., který byl zhlédnutí přítomen, odvolací soud zjistil, že posuzovaná nebyla schopna nalézt žádnou finanční hotovost, nevěděla o napadeném rozsudku, nevěděla, že bylo podáno odvolání, nic nepodepsala. Neví, že je chata v Xxx zastavena pro dluh.
30. Ze záznamu dočasného opatrovníka pro správu financí posuzované ze dne 15. 2. 2022 odvolací soud zjistil, že byla zablokována platební karta posuzované, zrušen podpisový vzor a zadán podpisový vzor opatrovníka, bylo zrušeno elektronické bankovníctví, byl zjištěn zůstatek na účtu 385 Kč, dále zůstatky na stavebním spoření 18 591 Kč a na penzijním připojištění 48 148 Kč. Bylo zjištěno, že dne 10. 2. 2022 byl na účet připsán důchod posuzované 19 926 Kč a dne 11. 2. 2022 důchod syna posuzované 12 800 Kč. Dne 17. 2. 2022 bude připsán invalidní důchod syna posuzované 13 000 Kč. Byly popsány výběry z účtu – dne 10. 2. částka 10 000 Kč, 11. 2. částka 9 000 Kč a dne 12. 2. částka 5 000 Kč.
31. Právní zástupce posuzované předložil odvolacímu soudu při jednání k důkazu barevné fotografie, ze kterých odvolací soud zjistil, že je vždy v pravém rohu rukou vepsané datum. Dle data jsou některé fotografie z 24. 12. 2021. Je na nich zachycen syn posuzované při jídle. Na sporáku se smaží řízků a vaří brambory. Na stole je cukroví a vánočka. Na fotografiích označených datem 26. 12. 2021 je zachycena kuchyně posuzované, předsíň, obývací pokoj. Lze poznat snahu o úklid. Na fotografiích označených datem 13. 2. 2022 je v kuchyni neumyté nádobí, zavakuované teplé jídlo, v lednici je další jídlo, v obývacím pokoji je všude oblečení, papíry.
32. Odvolací soud konečně provedl k důkazu fotografie pořízené při zhlédnutí posuzované dne 30. 11. 2021 a zjistil, že byt je na nich zachycen ve velkém nepořádku, v předsíni jsou odpadky, znečištěný koberec, ve vaně je špinavé prádlo a kýble s odpadky, pračka je rovněž plná prádla, v kuchyni je všude neumyté nádobí, na sporáku jsou zaschlé zbytky jídla, v lednici není žádné jídlo, koberec v obývacím pokoji je silně znečištěný, všude leží věci. Syn posuzované vypadá na fotografiích pohuble, má na sobě špinavé tepláky a svetr, na nohou má pantofle.
33. Po provedeném dokazování odvolací soud uzavřel, že skutková zjištění soudu I. stupně týkající se duševní poruchy posuzované a její nedostatečné schopnosti starat se o vlastní záležitosti a o sebe samu, jakož i závěr o důvodnosti omezení svéprávnosti posuzované jsou správné. Podaná odvolání důvodná nejsou.
34. Podle § 55 odst. 1 o. z. k omezení svéprávnosti lze přistoupit jen v zájmu člověka, jehož se to týká, po jeho zhlédnutí a s plným uznáváním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti. Přitom musí být důkladně vzaty v úvahu rozsah i stupeň neschopnosti člověka postarat se o vlastní záležitosti. Podle § 55 odst. 2 o. z. omezit svéprávnost člověka lze jen tehdy, hrozila-li by mu jinak závažná újma a

nepostačí-li vzhledem k jeho zájmům mírnější a méně omezující opatření.

35. Podle § 56 odst. 1 o. z. omezit svéprávnost člověka může jen soud. Podle § 56 odst. 2 o. z. soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor člověka, o jehož svéprávnosti rozhoduje, a to i za použití takového způsobu dorozumívání, který si člověk zvolí.
36. Podle § 57 odst. 1 o. z. soud může omezit svéprávnost člověka v rozsahu, v jakém člověk není pro duševní poruchu, která není jen přechodná, schopen právně jednat, a vymezí rozsah, v jakém způsobilost člověka samostatně právně jednat omezil. Podle § 57 odst. 2 o. z. má-li člověk obtíže dorozumívat se, není to samo o sobě důvodem k omezení svéprávnosti.
37. Podle § 58 o. z. soud může v průběhu řízení o omezení svéprávnosti svěřit třetí osobě provedení určitých jednotlivých právních jednání nebo správu majetku, je-li to nutné, aby se zabránilo závažné újmě.
38. Podle § 59 odst. 1 o. z. soud může svéprávnost omezit v souvislosti s určitou záležitostí na dobu nutnou pro její vyřízení, nebo na jinak určenou určitou dobu, nejdéle však na tři roky. Je-li zjevné, že se stav člověka v této době nezlepší, může soud svéprávnost omezit na dobu delší, nejdéle však na pět let.
39. Podle § 62 o. z. v rozhodnutí o omezení svéprávnosti jmenuje soud člověku opatrovníka. Při výběru opatrovníka přihlédne soud k přáním opatrovance, k jeho potřebě i k podnětům osob opatrovanci blízkých, sledují-li jeho prospěch, a dbá, aby výběrem opatrovníka nezaložil nedůvěru opatrovance k opatrovníkovi.
40. Podle § 471 odst. 1 o. z. rozhoduje-li soud o jmenování opatrovníka člověku, může tak učinit až po jeho zhlédnutí, nebrání-li tomu nepřekonatelná překážka; musí též vyslechnout jeho vyjádření nebo jinak zjistit jeho stanovisko a vycházet z něho. Podle § 471 odst. 2 o. z. soud jmenuje opatrovníkem osobu, kterou navrhl opatrovanec. Není-li to možné, jmenuje soud opatrovníkem zpravidla příbuzného nebo jinou osobu opatrovanci blízkou, která osvědčí o opatrovance dlouhodobý a vážný zájem a schopnost projevovat jej i do budoucna. Není-li možné ani to, jmenuje soud opatrovníkem jinou osobu, která splňuje podmínky pro to, aby se stala opatrovníkem, nebo veřejného opatrovníka podle jiného zákona. Podle § 471 odst. 3 o. z. způsobilost být veřejným opatrovníkem má obec, kde má opatrovanec bydliště, anebo právnická osoba zřízená touto obcí k plnění úkolů tohoto druhu; jmenování veřejného opatrovníka podle jiného zákona není vázáno na jeho souhlas.
41. Odvolací soud, stejně jako soud I. stupně, vycházel ze závěrů znaleckého posudku znaleckého ústavu Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha, který přistoupil k odbornému posouzení zdravotního stavu posuzované po seznámení s obsahem soudního spisu, zdravotní dokumentace posuzované, včetně závěrů a výsledků vyšetření (i CT mozku) posuzované při její hospitalizaci na neurologii v roce 2018. Vlastní vyšetření bylo provedeno v místě bydliště posuzované. Oproti tomu znalec MUDr. Petr Roček neměl k dispozici žádné podklady, své závěry učinil toliko na základě vyšetření posuzované, přičemž posuzovanou vyšetřoval v místě svého působiště na Moravě, nikoliv v bydlišti posuzované. Nadto bylo zjištěno, že vyšetření byla přítomna 3. osoba, patrně J. L., která do vyšetřování zasahovala a za posuzovanou odpovídala. Závěry znaleckého posudku znaleckého ústavu o zdravotním stavu posuzované a jeho dopadu do života posuzované odpovídají rovněž skutečnostem zjištěným i z dalších důkazů, a to ze zhlédnutí posuzované soudem I. stupně, pohovoru soudu I. stupně s posuzovanou, ze zpráv sociálních pracovníků o šetření v bydliště posuzované a jejího syna, ze záznamů pečovatelské služby, jakož i z protokolu o zhlédnutí syna posuzované M. V. Ze všech těchto důkazů se podává, že posuzovaná není s to o sebe pečovat, nakupovat si potraviny, vařit, dodržovat pitný režim, nevnímá hodnotu peněz, bankovky zaměňuje za roušku, složenky, popř. dopisní obálky. Neví, kdy a v jaké výši pobírá důchod, kdy a v jaké výši pobírá důchod její syn. Posuzovaná je snadno ovlivnitelná, má narušeno rozhodování, je dezorientovaná v čase. Bylo zjištěno, že domácnost posuzované, ve které žije

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.

se svým synem, jenž je pro trvalou duševní poruchu ve formě středně těžké mentální retardace omezen ve svéprávnosti a jehož opatrovníkem je posuzovaná, je v tristním stavu. Otřesná hygienická situace hrozila infekcí. Posuzovaná a její syn byli zanedbaní, pohublí a dehydratovaní. Syn posuzované si stěžoval, že má hlad. V bytě byl přítomen jejich pes, kterého nikdo nevenčil, všude po bytě byly exkrementy. To vše za situace, kdy příjem posuzované činí cca 19 000 Kč měsíčně a příjmy jejího syna činí cca 25 000 Kč měsíčně, posuzovaná se synem žije v bytové jednotce, kterou má v osobním vlastnictví, a posuzovaná dále vlastní rekreační nemovitost v Xxx (!).

42. Odvolací soud proto netoliko na podkladě znaleckého posudku znaleckého ústavu, ale i na základě celé řady důkazů dalších, provedených soudem I. stupně nebo samotným odvolacím soudem, zjistil, že osobní poměry posuzované, jak se posuzovaná projevuje při sociálním kontaktu, jak se stará o své potřeby, o potřeby svého syna, jakož i o jejich společnou domácnost a psa, jednoznačně svědčí o neschopnosti posuzované postarat se o sebe sama i o své záležitosti. Posuzované v daném případě hrozí reálná újma, a to netoliko na jejím zdraví, ale i v oblasti majetkové, neboť posuzovaná není schopna hodnotnějších právních úkonů, mimo základních úkonů všedního dne, není schopna spravovat svůj majetek. Jak zjistil již soud I., v roce 2020 podepsala smlouvy o bezplatném převodu nemovitého majetku na strýce J. L.. Až na základě oznámení společenství vlastníků jednotek a po zásahu Policie ČR, byl nemovitý majetek posuzované navrácen. Předpoklady pro omezení posuzované ve svéprávnosti, uvedené ve shory citovaném § 55 o. z., jsou tak dle odvolacího soudu nepochybně naplněny [srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2017, sp. zn. 30 Cdo 1287/2017, a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2020, sp. zn. 24 Cdo 850/2020].
43. Dle názoru odvolacího soudu mírnější opatření (např. nápomoc, zastoupení členem domácnosti, jmenování opatrovníka) nepřicházejí v souzené věci do úvahy, a to nejenom s ohledem na zjištěný zdravotní stav posuzované, zcela nepříznivou prognózu jeho vývoje do budoucna, ale i s ohledem na zdravotní stav jejího syna a na skutečnost, že s jinými příbuznými není v kontaktu a nemá ani nikoho jiného, kdo by se o ni postaral [srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2020, sp. zn. 24 Cdo 39/2020]. Jde-li o osobu J. L., kterou sama posuzovaná při zhlédnutí navrhovala jako opatrovníka, jedná se o osobu nevhodnou a nedůvěryhodnou. Bylo zjištěno, že se účastnil transakcí s nemovitým majetkem posuzované a rozhodně nejednal v jejím zájmu. Výsledky jeho péče o posuzovanou a jejího syna jsou ostatně shora popsány (špatný stav posuzované a jejího syna a naprosto zanedbaná a nevyhovující domácnost). Pro sociální pracovníky i pečovatelskou službu byl často nekontaktní, nedodržoval termíny, neplnil své sliby. Bylo problematické získat od něj peníze pro nákup potravin pro posuzovanou a jejího syna. Nákupy dokonce financovali zaměstnanci pečovatelské služby z vlastních peněz. Umístění zanedbaného psa, který znečišťoval domácnost posuzované, do útulku zajistil až veřejný opatrovník.
44. Jde-li o rozsah omezení svéprávnosti posuzované, soud I. stupně jej správně vymezil v rozsahu, ve kterém posuzovaná není (a nikdy již nebude) pro svou duševní poruchu schopna právně jednat. Soud I. stupně po hodnocení zjištěných schopností posuzované správně uzavřel, že posuzovaná není schopna činit žádná právní jednání, vyjma běžných záležitostí každodenního života, vyjma nakládání s finančními prostředky do výše 1 000 Kč měsíčně, že není schopna uzavírat smlouvy a činit právní jednání, kterými by se zavazovala k plnění přesahujícím uведенou částku, dále není schopna volit a být volena. Soud I. stupně tedy správně rozsah omezení formuloval jako negativní výčet, a to s uvedením výjimek. Odvolací soud souhlasí rovněž s vyšší částky, s níž bude posuzované umožněno samostatně nakládat. Výše této částky odpovídá závěrům znaleckého posudku znaleckého ústavu, jakož i dalším skutkovým zjištěním. Vzhledem k tomu, že nelze očekávat zlepšení zdravotního stavu posuzované do budoucna, soud I. stupně správně svéprávnost posuzované omezil na dobu 5 let. Odvolací soud výrok rozsudku soudu I. stupně v zájmu srozumitelnosti upravil čistě po formální stránce, jinak jej postupem dle § 219 o. s. ř. potvrdil [výrok II rozsudku odvolacího soudu].

45. Odvolací soud přisvědčuje soudu I. stupně rovněž v úvaze, že J. L., kterého posuzovaná navrhovala, neskýtá záruku, že se funkce opatrovníka zhostí v souladu s účelem opatrovnictví a že zajistí všestrannou a efektivní ochranu práv a oprávněných zájmů posuzované. Bylo zjištěno, že J. L. již jednal proti zájmům posuzované, že se podílel na jednání, kterým byla posuzovaná připravena o vlastnictví nemovitého majetku. Dosavadní péče o osobu posuzované a správa jejích financí, prováděné J.em L.em, naopak svědčí o riziku pro zdravotní stav a majetek posuzované. Vzhledem k tomu, že posuzovaná neudrzuje vztahy se svými příbuznými, vyjma jejího syna, nepřichází do úvahy nikdo z rodinných příslušníků. V řízení soud I. stupně ani odvolací soud nezjistily jinou vhodnou osobu, která by byla schopna a ochotna hájit zájmy a potřeby posuzované. Soud I. stupně tedy správně ustanovil posuzované dle § 471 odst. 3 o. z. opatrovníka veřejného [srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2020, sp. zn. 24 Cdo 3590/2019]. Odvolací soud změnil podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. napadený výrok II rozsudku toliko v tom směru, že stanovil opatrovníku rozsah jeho práv a povinností, který koresponduje s rozsahem omezení svéprávnosti posuzované [výrok III rozsudku odvolacího soudu].
46. Jde-li o napadené usnesení, odvolací soud zcela přisvědčuje závěru soudu I. stupně, že s ohledem na skutečnost, že rozsudek o omezení svéprávnosti a jmenování opatrovníka byl napaden odvoláním a že financemi posuzované a jejího syna disponuje právě J. L., je nutné postupem dle § 58 o. z. zabránit závažné újmě. Posuzovaná je silně ovlivnitelná, sociálně selhává, neorientuje se v čase, potřebuje ochranu. Soud I. stupně proto nepochybil, když posuzované jmenoval již v průběhu řízení opatrovníka pro správu majetku a správně vymezil jeho oprávnění a povinnosti. Odvolací soud proto napadené usnesení jako věcně správné postupem dle § 219 o. s. ř. potvrdil [výrok I rozsudku odvolacího soudu].
47. O nákladech vzniklých v řízení státu a o nákladech účastníků v řízení před soudem I. stupně i v odvolacím řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 a § 224 odst. 2 ve spojení s § 43 odst. 1 z. ř. s. a s § 23 z. ř. s. [výroky IV a V rozsudku odvolacího soudu].
48. Výrok III rozsudku soudu I. stupně o odměně ustanovené opatrovnice nebyl odvoláním dotčen.
49. O odměně ustanovené opatrovnice za odvolací řízení rozhodne soud I. stupně.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak [§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.]. Přípustnost dovolání je oprávněně zkoumat jen dovolací soud.

Praha 22. dubna 2022

JUDr. Jana Šrédlová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Beránková.